

УДК 343.138; 343.139

DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2023-1-5>

ОБ'ЄДНАННЯ І ВИДІЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Рафальонт Світлана Романівна,
асистент кафедри кримінального процесу і криміналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
svitlana.rafalont@lnu.edu.ua
orcid.org/0000-0003-2874-7205

Метою статті є дослідження об'єднання та виділення матеріалів кримінального провадження.

Методологічну основу статті становлять загальнонаукові та спеціально-правові методи, зокрема діалектичний, аналізу, узагальнення, структурно-функціональний, герменевтичний, догматичний, порівняльно-правовий.

Результати. У статті на основі аналізу вітчизняного і зарубіжного кримінального процесуально-го регулювання та вивчення матеріалів судової практики здійснено дослідження об'єднання та виділення матеріалів кримінального провадження.

У ній зазначено, що об'єднання матеріалів кримінального провадження є кримінально процесуальною діяльністю суду, що полягає в інтеграції в одному провадженні двох чи більше матеріалів кримінальних проваджень для їх спільного судового розгляду. Натомість виділення матеріалів кримінального провадження визначено як кримінальну процесуальну діяльність суду, що полягає у відокремленні провадження на два чи більше для проведення щодо них самостійного судового розгляду.

Стверджується, що для ухвалення судового рішення про об'єднання матеріалів кримінального провадження необхідно встановити у кожному з них матеріально-правовий зв'язок між обвинуваченим (обвинуваченими) та кримінальним правопорушенням (правопорушеннями). Такий зв'язок полягає у співпадінні елементів предмета доказування, що одночасно стосуються обвинуваченого (обвинувачених) та кримінального правопорушення (правопорушень).

Аргументовано, що об'єднання матеріалів кримінальних проваджень повинно надавати можливість оцінити ще й взаємозалежність діянь обвинувачених у вчиненні кримінальних правопорушень, коли обвинувачений вчиняє кримінальне правопорушення як наслідок попереднього вчинення іншим обвинуваченим інакшого кримінального правопорушення.

Обґрунтовано, що матеріали кримінального провадження не можуть бути виділені в окреме провадження не лише, коли це може негативно вплинути на повноту судового розгляду, але, якщо встановлені обставини, докази, що їх підтверджують, та висновки суду у виділеному провадженні можуть вплинути на вирішення питання про винуватість інших осіб, щодо яких відбуватиметься окремий судовий розгляд.

Висновки. Об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження є елементами системи загальних положень судового розгляду. Вони покликані організувати та оптимізувати судовий розгляд кримінального провадження, становлять важливі засоби забезпечення ефективного справедливого судового процесу, спрямованого на захист прав і законних інтересів його учасників.

Ключові слова: кримінальне провадження, судовий розгляд, загальні положення, суд, обвинувачений, кримінальні правопорушення.

COMBINATION AND SEPARATION OF MATERIALS CRIMINAL PROCEEDINGS

Rafalont Svitlana Romanivna,
Assistant at the Department of Criminal Procedure and Criminalistics
Ivan Franko National University of Lviv
svitlana.rafalont@lnu.edu.ua
orcid.org/0000-0003-2874-7205

The purpose of the article is to study the combination and selection of materials of criminal proceedings.

The methodological basis of the article is general scientific and special legal methods, in particular dialectical, analysis, generalization, structural-functional, hermeneutic, dogmatic, comparative-legal.

The results. In the article, based on the analysis of domestic and foreign criminal procedural regulation, and the study of court practice materials, a study of the unification and selection of criminal proceedings materials was carried out.

It states that combining the materials of criminal proceedings is a criminal procedural activity of the court, which consists in the integration in one proceeding of two or more materials of criminal proceedings for their joint trial. Instead, the separation of the materials of criminal proceedings is defined as a criminal procedural activity of the court, which consists in separating the proceedings into two or more for conducting an independent trial in relation to them.

It is claimed that in order to pass a court decision on the unification of materials of criminal proceedings, it is necessary to establish a material-legal connection between the accused (accused) and the criminal offense

(offences) in each of them. Such a connection consists in the coincidence of the elements of the subject of proof, which at the same time relate to the accused (accused) and the criminal offense (offences).

It is argued that the unification of the materials of criminal proceedings should provide an opportunity to assess the interdependence of the actions of the accused in the commission of criminal offenses, when the accused commits a criminal offense as a result of the previous commission of another criminal offense by another accused.

It is justified that the materials of criminal proceedings cannot be separated into a separate proceeding, not only when this may negatively affect the completeness of the trial, but also, if the circumstances, the evidence confirming them, and the conclusions of the court in the separate proceedings may affect the decision on the issue of the guilt of other persons, in respect of whom a separate trial will take place.

Conclusions. Consolidation and selection of materials of criminal proceedings are elements of the system of general provisions of court proceedings. They are designed to organize and optimize the trial of criminal proceedings, they are important means of ensuring an effective and fair trial aimed at protecting the rights and legitimate interests of its participants.

Key words: criminal proceedings, trial, general provisions, court, accused, criminal offenses.

Вступ. Межі судового розгляду зумовлені особою (особами), якій (яким) висунуто обвинувачення та рамками такого обвинувачення. Зазвичай обвинувачення однієї особи або декількох осіб у вчиненні кримінального правопорушення чи кількох кримінальних правопорушень становить предмет одного кримінального провадження. Утім, під час судового розгляду можуть з'явитися обставини, що зумовляють необхідність вирішення питання про обопільний або відокремлений розгляд матеріалів кримінального провадження. Для цих ситуацій у кримінальному процесуальному законі запроваджені нормативні утворення, що володіють ознаками, властивими елементами системи загальних положень судового розгляду. Йдеться про об'єднання та виділення матеріалів кримінальних проваджень.

Впливаючи на межі судового розгляду, об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження дає можливість оптимізувати предмет і засоби доказування під час судового розгляду за збереження дієвості та спрямування кримінальної процесуальної діяльності.

Хоча юридична конструкція об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження викладена у вигляді єдиної статті, кожне з цих загальних положень судового розгляду має самостійне значення.

Питання, пов'язані з об'єднанням та виділенням матеріалів кримінального провадження, не привертають належної уваги дослідників. Означена проблематика переважно висвітлена у відповідних главах підручників і посібників з кримінального процесу, науково-практичних коментарях до КПК України та нечисленних наукових публікаціях таких вітчизняних правників, як В. Козій, В. Рибалко, А. Филистин та ін. Натомість ґрунтовніше вивчена kwestія об'єднання та виділення матеріалів досудового розслідування □ як на рівні наукових статей, так і дисертацій (В. Дрозд, С. Ільченко, В. Павловський, С. Січко, К. Шевцова та ін.). Водночас підстави для об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування та підстави для об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження повністю не співпадають. Так само наявна відмінність і у процесуальному порядку прийняття цих рішень. Це зумовлює потребу наукової розвідки як вітчизняного, так і зарубіжного правового регулювання,

а також практики застосування норм, що регламентують об'єднання та виділення матеріалів кримінального провадження.

У статті дано відповіді на питання, у чому полягає та яким є характер зв'язку між обвинуваченим та кримінальним правопорушенням, який береться до уваги при об'єднанні матеріалів кримінальних проваджень, якою є правова позиція Європейського суду з прав людини щодо виділення матеріалів кримінального провадження, якими є напрями удосконалення унормування об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження у КПК України.

Метою статті є дослідження об'єднання та виділення матеріалів кримінального провадження.

Для досягнення зазначеної мети розділ 1 присвячений висвітленню суті, значення та підстав об'єднання матеріалів кримінальних проваджень. Наголошено, що об'єднання матеріалів кримінальних проваджень доцільно не лише за наявності підстав, визначених ст.ст. 217 та 334 КПК України, але й у інших випадках. У розділі 2 викладені положення, що стосуються поняття, мети запровадження, умов та підстав виділення матеріалів кримінального провадження.

В основу методології статті закладений діалектичний підхід до наукового пізнання соціальних явищ. У ній також використані такі загальнонаукові та спеціально-правові методи пізнання, як аналіз (застосований для розмежування підстав для об'єднання матеріалів досудового розслідування та підстав для об'єднання матеріалів кримінального провадження), узагальнення (використовувався для формування нового наукового підходу до наповнення системи підстав для об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження), структурно-функціональний метод (дав змогу розкрити зміст матеріально-правового зв'язку між обвинуваченим (обвинуваченими) та кримінальним правопорушенням (правопорушеннями) для об'єднання матеріалів кримінальних проваджень), герменевтичний метод (застосовувався для тлумачення змісту положень кримінального процесуального закону, що врегульовують об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження), догматичний або спеціально-правовий метод (використовувався при вивченні наукових підходів до розуміння

об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження), порівняльно-правовий метод (дав можливість порівняти норми щодо регламентації об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження у кримінальному процесуальному праві України та інших європейських держав).

Розділ 1. Об'єднання матеріалів кримінального провадження

Об'єднання матеріалів кримінального провадження є кримінальною процесуальною діяльністю суду, що полягає в інтеграції в одному провадженні двох чи більше матеріалів кримінальних проваджень для їх спільного судового розгляду.

Це не лише процесуальне рішення у вигляді ухвали суду, але й дії секретаря судового засідання чи іншого відповідального працівника апарату суду щодо формування та оформлення матеріалів кримінального провадження.

Відповідно до п. 6 розділу III Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України, затвердженої наказом Державної судової адміністрації України від 20 серпня 2019 р. № 814, у разі об'єднання судових справ (матеріалів кримінального провадження) в одну їй присвоюється єдиний унікальний номер тієї з об'єднаних справ (матеріалів), яка надійшла до суду першою. Відповідно до постанови (ухвали) суду вноситься інформація з автоматизованої системи документообігу суду (АСДС) під номером об'єднаної справи (матеріалів кримінального провадження) та відмітки про об'єднання справ (матеріалів кримінального провадження) із зазначенням номера нової судової справи (матеріалів кримінального провадження) (Інструкція з діловодства в місцевих та апеляційних судах України, 2019).

Об'єднання матеріалів кримінального провадження сприяє реалізації засад розумності строків, процесуальної економії, всебічного, повного та неупередженого дослідження обставин кримінального провадження, оскільки дає можливість зменшити тривалість судового розгляду шляхом уникнення дублювання процесуальних дій і, водночас, забезпечуючи з'ясування усіх елементів предмета доказування. Об'єднання матеріалів кримінального провадження також запобігає появі суперечливих висновків суду з питань, що підлягають вирішенню при ухваленні підсумкового судового рішення. У єдиному провадженні простіше та економніше дати правильну юридичну оцінку діям співучасників, конкретизувати їхню роль у вчиненні кримінального правопорушення, індивідуалізувати заходи кримінально-правового впливу. Шляхом об'єднання матеріалів кримінального провадження щодо одного обвинуваченого він та інші учасники кримінального провадження братимуть участь в одному судовому процесі замість кількох. Об'єднання матеріалів кримінального провадження щодо одного обвинуваченого також усуває потребу щоразу з'ясовувати відомості про його особу, дає можливість повною мірою оцінити характер і зміст кримінально-протиправної діяльності обвинуваченого, призначити йому справедливе покарання.

На переваги об'єднання матеріалів кримінальних проваджень звертає увагу й Вищий антикорупційний суд: «Судовий розгляд справи, за якою проходять не всі обвинувачені співучасники, є скоріше вимушеним заходом та має застосовуватися як виняток. Окремий судовий розгляд проваджень щодо злочину, учиненого у співучасті, створює ризик неповноти розслідування та судового розгляду і може призвести до порушення принципу об'єктивності та всебічності розгляду справи судом... Роздільний судовий розгляд проваджень щодо злочину, учиненого у співучасті, може призвести до відсутності у повній мірі розуміння обвинуваченим меж висуваного обвинувачення у кожному окремому провадженні» (Ухвала колегії суддів Вищого антикорупційного суду від 21 січня 2021 р.).

Дослідники також справедливо зазначають, що «роздільне провадження щодо злочинів, учинених однією особою, може призвести до застосування до підозрюваного, обвинуваченого декількох запобіжних заходів». До того ж, «ухвалення одного обвинувального вироку, яким обвинувачений визнається винним у вчиненні декількох злочинів, є більш вигідним для нього, ніж винесення кількох вироків у різний час. У цьому разі він не буде проходити по інших справах як такий, що має одну, дві та більше судимостей. Не буде переривання перебігу строку погашення судимості, яка, своєю чергою, враховується під час визнання злочину повторним, обмежує застосування амністії, є кваліфікуючою ознакою деяких складів злочинів, враховується в процесі обрання запобіжного заходу, призначення покарання та його виконання, є перешкодою для обіймання певних посад та тягне інші обмеження, встановлені законом» (Рибалко, Филистин, 2016: 375, 376).

Унормування об'єднання та виділення матеріалів кримінального провадження закріплене у ст. 334 КПК України та характеризується лаконічністю. У ч. 1 цієї статті закріплений відомий спосіб викладу кримінальної процесуальної норми про ухвалення цього рішення згідно з правилами, встановленими для об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування, а у ч. 2 – визначено порядок дій суду, у разі надходження на його розгляд матеріалів кримінального провадження щодо особи, стосовно якої цим судом вже здійснюється судове провадження.

Відповідно до ч. 1 ст. 334 КПК України матеріали кримінального провадження, у тому числі матеріали щодо кримінального проступку та щодо злочину, можуть об'єднуватися в одне провадження або виділятися в окреме провадження ухвалою суду, на розгляді якого вони перебувають, згідно з правилами, передбаченими ст. 217 КПК України.

Звернення до ст. 217 КПК України дає можливість констатувати про встановлення у ч. 1 цієї статті трьох підстав для об'єднання матеріалів досудового розслідування: 1) щодо декількох осіб, підозрюваних у вчиненні одного кримінального правопорушення; 2) щодо однієї особи, підозрюваної у вчиненні кількох кримінальних правопорушень; 3) матеріали досудових

розслідувань, по яких не встановлено підозрюваних, проте є достатні підстави вважати, що кримінальні правопорушення, щодо яких здійснюються ці розслідування, вчинені однією особою (особами).

Уявляється, що третя з наведених підстав не може бути застосована у судовому провадженні, оскільки судовий розгляд проводиться лише стосовно особи, якій висунуте обвинувачення, і лише в межах висунутого обвинувачення відповідно до обвинувального акта (ч. 1 ст. 337 КПК України). Зі змісту цієї фактичної підстави вбачається відсутність не лише обвинуваченого, але й підозрюваного. Отже, правила, викладені у ст. 217 КПК України, не підлягають беззастережному застосуванню при вирішенні питання про об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження.

Однак на цьому недоляки законодавчої техніки у регламентації об'єднання та виділення матеріалів кримінального провадження не закінчуються. Редакцію ч. 1 ст. 334 КПК України важко назвати вдалою, адже з неї можна дійти помилкового висновку, що під час судового розгляду можуть бути об'єднані в одне провадження матеріали щодо проступку та щодо злочину. Натомість у ч. 2 ст. 217 КПК України, на правила якої зроблено посилання, з огляду на відмінності у процесуальній формі проведення дізнання та досудового слідства, встановлена заборона для об'єднання в одному провадженні матеріалів досудових розслідувань щодо кримінального проступку та щодо злочину, крім випадків, коли це може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду. Судове провадження щодо кримінальних проступків провадиться не в загальному, а у спрощеному порядку за правилами, визначеними § 1 глави 30 КПК України. Тож і в цьому аспекті редакція ч. 1 ст. 334 КПК України потребує удосконалення.

Варто звернути увагу на те, що згідно з ч. 1 ст. 334 КПК України, з урахуванням приписів ч. 1 ст. 217 КПК України, матеріали кримінального провадження можуть об'єднуватися в одне провадження у разі необхідності. В унормуванні об'єднання матеріалів кримінального провадження використано оцінне поняття «у разі необхідності», трактування якого віднесено до дискреційних повноважень суду.

Чим зумовлена така необхідність?

На відміну від вітчизняного кримінального процесуального закону, у КПК інших європейських держав наведені орієнтири для відповіді на це питання.

Зокрема, відповідно до ч. 1 ст. 41 КПК Республіки Болгарія, якщо дві або більше справ про різні злочини або проти різних осіб пов'язані між собою, вони об'єднуються, якщо це вимагає їх належного з'ясування (Наказателно-процесуален кодекс, 2006).

Згідно з ч. 1 § 18 КПК Республіки Словаччина усі злочинні дії одного обвинуваченого та всіх обвинувачених, злочинні дії яких пов'язані, можуть розглядатися спільно, якщо це не перешкоджає завершенню справи протягом розумного строку (Trestnэ poriadok, 2005).

За змістом ч. 1 § 20 КПК Чеської Республіки спільний суд проводиться щодо всіх обви-

нувачених, злочини яких пов'язані між собою, стосовно продовжуваних або масових злочинів, якщо цьому не перешкоджають вагомі причини. Спільне провадження здійснюється за іншими кримінальними правопорушеннями, якщо такий порядок придатний з точки зору швидкості та економічності провадження (Trestnэ řád, 1961).

Згідно з п. «с» ч. 2 art. 43 КПК Румунії суд може прийняти рішення про об'єднання справ, якщо це не затримує судовий розгляд та коли існує зв'язок між двома чи більше злочинами і об'єднання справ необхідне для належного відправлення правосуддя (Cod de Procedurэ Penalэ, 2010). Положення подібного змісту викладене у п. 4 ч. 3 ст. 42 КПК Республіки Молдова – кримінальні справи можуть бути об'єднані, якщо два чи кілька злочинів взаємопов'язані між собою та об'єднання справ обумовлюється необхідністю найуспішнішого здійснення правосуддя (Уголовно-процесуальний кодекс Республіки Молдова, 2003).

Необхідність, про яку йдеться у ч. 1 ст. 217 КПК України, зумовлена раціональним підходом до здійснення судового розгляду, який дає можливість уникнути дублювання елементів кримінальної процесуальної діяльності та встановлення одних і тих же фактів та обставин у кількох кримінальних провадженнях, водночас забезпечуючи виконання як завдань центральної стадії кримінального процесу, так і кримінального провадження загалом упродовж розумних строків.

Привертає увагу й те, що законодавець вищезначених держав вказує на наявність зв'язку між особами та їх діями для об'єднання матеріалів кримінальних проваджень.

Доволі абстрактно цей зв'язок пояснений у art. 387 КПК Французької Республіки – коли суд розглядає декілька проваджень щодо споріднених фактів, він може ухвалити рішення про їх об'єднання (Code de procedure penale, 1959).

Значно конкретніше зв'язок злочинів трактований у ст. 129 КПК Грецької Республіки: α) вчинені однією і тією самою особою як одночасно, так і в різних місцях і в різний час, або багатьма неприємними в одному місці та одночасно; β) вчинені багатьма один проти одного як одночасно, так і в різних місцях та у різний час; γ) вчинені з метою полегшити або зробити більш вдалим скоєння злочинів або приховати один із них (ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, 2019). У подібний спосіб тлумачення взаємозв'язку викладене в art. 12 КПК Італійської Республіки (Codice di procedura penale, 1988).

Для ухвалення судового рішення про об'єднання матеріалів кримінального провадження необхідно встановити у кожному з них матеріально-правовий зв'язок між обвинуваченим (обвинуваченими) та кримінальним правопорушенням (правопорушеннями). Такий зв'язок полягає у співпадінні елементів предмета доказування, що одночасно стосуються обвинуваченого (обвинувачених) та кримінального правопорушення (правопорушень).

Відсутність такого взаємозв'язку спричиняє негативні процесуальні наслідки. На цьому наголосив Вищий антикорупційний

суд, відмовляючи у задоволенні клопотання прокурора про об'єднання матеріалів кримінальних проваджень: «При вирішенні питання щодо об'єднання кримінальних проваджень судом на стадії судового розгляду, у всіх випадках необхідно оцінювати перспективу можливості дотримання розумних строків кримінального провадження... Об'єднання кримінальних проваджень щодо кількох підозрюваних в одне завжди означає підвищення ризику порушення розумного строку кримінального провадження, оскільки, крім збільшення кількості та тривалості процесуальних дій, підвищуються і організаційні ризики – необхідність забезпечення явки до суду більшої кількості осіб, зокрема, обвинувачених та їх захисників... Враховуючи характер кожного зазначеного кримінального провадження, кількісний склад їх учасників, об'єднання зазначених вище кримінальних проваджень в одне ускладнить їх повний та всебічний судовий розгляд, негативно вплине на якість та ефективність здійснення судового провадження, не забезпечить належного виконання завдань кримінальних проваджень та дотримання розумних строків їх розгляду» (Ухвала колегії суддів Вищого антикорупційного суду від 3 червня 2020 р.).

Охарактеризуємо підстави для об'єднання матеріалів кримінальних проваджень.

За обвинуваченням декількох осіб у вчиненні одного кримінального правопорушення (об'єднання за об'єктом). Ця підстава для об'єднання матеріалів кримінального провадження поширюється на вчинення як умисних кримінальних правопорушень двома чи більшою кількістю осіб (співучасть), так і кримінальних правопорушень, вчинених кількома особами з необережності. У разі співучасті об'єднання матеріалів кримінальних проваджень за цією підставою дає можливість встановити роль кожного співучасника у вчиненні кримінального правопорушення, здійснити правильну кримінально-правову кваліфікацію їх діянь та визначити їм справедливі заходи кримінально-правового впливу.

Частина 1 ст. 217 КПК України обмежує можливість об'єднання матеріалів досудового розслідування щодо декількох підозрюваних учиненням ними одного кримінального правопорушення. Водночас не варто виключати ситуації об'єднання матеріалів кримінальних проваджень щодо декількох обвинувачених у вчиненні кількох кримінальних правопорушень. У цьому контексті кримінальний процесуальний закон також потребує удосконалення.

За обвинуваченням однієї особи у вчиненні декількох кримінальних правопорушень (об'єднання за суб'єктом). За цією підставою об'єднуються матеріали досудового розслідування про будь-які кримінальні правопорушення незалежно від їх виду і тяжкості, якщо у їх вчиненні обвинувачується одна особа.

Частиною 2 ст. 334 КПК України регламентована процесуальна діяльність суду при надходженні до нього матеріалів кримінального провадження щодо обвинуваченого, стосовно якого інший суд здійснює судовий розгляд про інше (інші) кримінальне (кримі-

нальні) правопорушення. У разі якщо на розгляд суду першої інстанції надійшли матеріали кримінального провадження щодо особи, стосовно якої цим судом вже здійснюється судове провадження, воно передається складу суду, що його здійснює, для вирішення питання про їх об'єднання.

Зазвичай прокурор скеровує до суду підсумковий процесуальний документ про закінчення досудового розслідування, а після призначення судового розгляду і матеріали кримінального провадження щодо вчинення обвинуваченим (обвинуваченими) одного кримінального правопорушення. При цьому досудове розслідування стосовно цієї ж особи (осіб) може продовжуватися в частині розслідування інших кримінальних правопорушень. Після завершення досудового провадження щодо інших кримінально-протиправних діянь обвинувальний акт, а згодом і матеріали кримінального провадження прокурор знову направляє до суду. За наявності зв'язку між цими кримінальними провадженнями та за умови, що їх окремий судовий розгляд може спричинити однобічність і неповноту з'ясування обставин, що підлягають доказуванню і мають значення для кримінального провадження, хибну оцінку доказів, непотрібне витрачання часу, ресурсів для окремого встановлення у цих кримінальних провадженнях одних і тих же обставин та фактів, суд має розглянути питання про їх спільний розгляд.

Тож для об'єднання матеріалів кримінального провадження підлягають застосуванню дві фактичні підстави: 1) щодо декількох осіб, обвинувачених у вчиненні одного чи кількох кримінальних правопорушень; 2) щодо однієї особи, обвинуваченої у вчиненні кількох кримінальних правопорушень. Це вичерпний перелік підстав, за наявності яких закон допускає об'єднання матеріалів кримінальних проваджень.

Не є самостійною підставою для об'єднання матеріалів кримінального провадження, яке здійснюється у загальному порядку, і кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру, адже згідно зі ст. 510 КПК України таке об'єднання відбувається за наявності підстав, передбачених кримінальним процесуальним законом, тобто ст.ст. 334 та 217 КПК України.

При цьому в абзаці 4 п. 10 листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 жовтня 2012 р. «Про деякі питання порядку здійснення судового розгляду в судовому провадженні у першій інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України» зазначено: «В одне провадження може бути об'єднано кримінальне провадження, яке здійснюється в загальному порядку, та кримінальне провадження щодо застосування заходів медичного характеру лише у випадку, якщо підставою для здійснення останнього стало встановлення факту (згідно з висновком психіатричної експертизи) вчинення особою кримінального правопорушення у стані неосудності. У разі об'єднання зазначених проваджень розглядаються в судовому засіданні в одному кримінальному провадженні в загальному порядку

з постановленням за наслідками судового розгляду вироку щодо обвинуваченого та ухвали щодо застосування примусових заходів медичного характеру... При встановленні другої підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування заходів медичного характеру, визначеної п. 2 ч. 1 ст. 503 КПК, не допускається об'єднання такого кримінального провадження з кримінальним провадженням, яке здійснюється в загальному порядку, оскільки останнє, з огляду на неосудність обвинуваченого під час здійснення судового провадження, також потребуватиме зміни порядку розгляду» (Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 жовтня 2012 р.).

Аналіз положень КПК України свідчить про те, що фактично об'єднання кримінальних проваджень має місце й при здійсненні провадження щодо юридичної особи (ч. 8 ст. 214) та висуненні прокурором додаткового обвинувачення в суді відповідно до положень ст. 339 КПК України. Провадження щодо юридичної особи здійснюється одночасно з відповідним кримінальним провадженням, у якому особі повідомлено про підозру (Шевцова, 2020: 249).

Водночас питання про об'єднання матеріалів кримінальних проваджень виникає і в деяких інших випадках. Ідеться про кримінальні провадження про кримінальні правопорушення, вчинені різними особами не у співучасті, але діяння яких взаємообумовлені при їх учиненні, зокрема: 1) матеріали кримінальних проваджень про крадіжку та службову недбалість, що створила сприятливі умови для дій викрадачів; 2) матеріали кримінальних проваджень про кримінально-протиправну недбалість особи, яка створила можливість вчинення кримінального правопорушення іншою особою (наприклад, про недбале зберігання вогнепальної зброї та вбивство з необережності); 3) матеріали кримінальних проваджень про кримінально-протиправну недбалість кількох осіб, що привела до загального негативного результату (наприклад, про службову недбалість та порушення вимог законодавства про охорону праці); 4) матеріали кримінального провадження про осіб, обвинувачених у заподіянні тілесних ушкоджень один одному; 5) обвинувачення в одному кримінальному провадженні одержувача, надавача неправомірної вигоди та посередника у цьому; 6) обвинувачення у заздальгеді не обіцяному приховуванні тяжкого чи особливо тяжкого злочину (об'єднуються в одне провадження матеріали по обвинуваченні особи у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину, та по обвинуваченні особи у його прихованні); 7) кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення за наявності зустрічної заяви.

В. Рибалко та А. Филистин пропонують на законодавчому рівні закріпити можливість такого об'єднання (Рибалко, Филистин, 2016: 270). Цю позицію поділяє і В. Дрозд (Дрозд, 2018: 154–155).

Загалом погоджуючись із практичною доцільністю наведеної пропозиції, доречно за-

значити, що в описаних випадках, переважно, відсутнє співпадіння елементів предмета доказування, що одночасно стосуються обвинуваченого (обвинувачених) та кримінального правопорушення (правопорушень). Понад те закріпити у кримінальному процесуальному законі вичерпний перелік інших випадків об'єднання матеріалів кримінальних проваджень навряд чи можливо.

Також слід враховувати й те, що в останньому з наведених випадків в «об'єднаному провадженні особа буде перебувати одночасно і в статусі потерпілого, і в статусі підозрюваного, що, звісно, є неправильним і процесурно неможливим» (Січко, 2021: 101).

Необхідно погодитися з тезою про те, що підстави для об'єднання матеріалів кримінальних проваджень не зумовлюють їх розширеного тлумачення, у зв'язку з чим ухвалення такого рішення за відсутності обставин, вказаних у законі, з практичної доцільності, слід вважати таким, що не відповідає його вимогам і не виключає визнання доказів, отриманих після об'єднання матеріалів кримінальних проваджень, недопустимими (Велика українська юридична енциклопедія, 2020: 535; Шевцова, 2020: 249–250).

Утім, австрійське та німецьке кримінальне процесуальне право допускає об'єднання кримінальних проваджень не лише за об'єктом і за суб'єктом, але й в інших випадках наявності зв'язку між ними.

Так, згідно з ч. 1 § 37 КПК Австрійської Республіки у разі одночасного пред'явлення обвинувачення декільком особам або одній особі у вчиненні кількох кримінальних правопорушень основне провадження має здійснюватися спільно одним судом. Те саме стосується випадків, коли кілька осіб підозрюються у вчиненні кримінальних дій, які іншим чином тісно пов'язані між собою (Strafprozeßordnung, 1975).

Відповідно до § 237 КПК ФРН, у разі наявності зв'язку між кількома кримінальними справами, які перебувають у його провадженні, суд може постановити їх об'єднання з метою одночасного розгляду, навіть якщо цей зв'язок не є тим, про який йдеться у § 3. За змістом § 3 цього кодифікованого акта зв'язок існує, коли одну особу звинувачують у вчиненні кількох злочинів або коли більше ніж одну особу звинувачують як виконавця, підбурювача, пособника або в перешкоджанні кримінальній відповідальності чи купівлі викраденого (Strafprozeßordnung, 1987).

Об'єднання матеріалів кримінальних проваджень є доцільним не лише за наявності підстав, визначених ст.ст. 217 та 334 КПК України, але й у інших випадках. Так, об'єднання матеріалів кримінальних проваджень повинно надавати можливість оцінити ще й взаємозалежність діянь обвинувачених у вчиненні кримінальних правопорушень, коли обвинувачений вчиняє кримінальне правопорушення як наслідок попереднього вчинення іншим обвинуваченим інакшого кримінального правопорушення. Це важливий аспект не врахований у чинній правовій регламентації аналізованого питання.

Розділ 2. Виділення матеріалів кримінального провадження

Виділення матеріалів кримінального провадження – це кримінальна процесуальна діяльність суду, що полягає у відокремленні провадження на два чи більше для проведення щодо них самостійного судового розгляду.

Відповідно до п. 7 розділу III Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України у разі виділення матеріалів кримінального провадження в окреме провадження, роз'єднання позовів у справі в самостійні провадження нова судова справа (матеріали кримінального провадження) реєструється як така, що надійшла до суду в день постановлення відповідного процесуального документа (постанови, ухвали) суду. Їй присвоюється новий єдиний унікальний номер. До нової справи (матеріалів кримінального провадження) підшиваються завірені суддею копії процесуальних документів з попередньої справи, що мають значення для цієї справи. У п. 9 розділу III цієї ж Інструкції вказано, якщо судом розглянуто матеріали кримінального провадження стосовно кількох обвинувачених, а щодо інших провадження зупинено (наприклад, оголошено розшук), такі матеріали виокремлюються, формуються в окремі обкладинки та підлягають обов'язковій реєстрації в автоматизованій системі документообігу суду (АСДС) з присвоєнням нового єдиного унікального номера, та внесенням інформації щодо осіб, стосовно яких провадження зупинено (Інструкція з діловодства в місцевих та апеляційних судах України, 2019).

Виділення матеріалів кримінального провадження запроваджене з міркувань прискорення судового розгляду або з інших поважних причин. Виділення матеріалів кримінального провадження оптимізує судовий розгляд багатоепізодних справ, справ з кількома співучасниками, а також справ, де інтереси обвинуваченого та (або) потерпілого вимагають самостійного судового розгляду його кримінального провадження.

До речі, згідно з ч. 1 ст. 476 КПК Латвійської Республіки суд, в інтересах обвинуваченого чи потерпілого, може розділити справу, у якій одна особа або декілька осіб обвинувачуються у кількох злочинах, якщо таке рішення не перешкоджає досягненню мети кримінального процесу (Kriminalprocesa likums, 2005).

Прикладом урахування інтересів вказаних учасників судового провадження є положення абзаців 1 та 3 ч. 8 ст. 469 КПК України. Так, у разі якщо кримінальне провадження здійснюється щодо кількох осіб, які підозрюються чи обвинувачуються у вчиненні одного або кількох кримінальних правопорушень, і згода щодо укладення угоди досягнута не з усіма підозрюваними чи обвинуваченими, угода може бути укладена з одним (кількома) з підозрюваних чи обвинувачених. Кримінальне провадження щодо особи (осіб), з якими досягнуто згоди, підлягає виділенню в окреме провадження. У разі якщо в кримінальному провадженні беруть участь кілька потерпілих від різних кримінальних правопорушень, і згода щодо укладення угоди досягнута не з усіма потерпілими, угода може бути укладена

з одним (кількома) з потерпілих. Кримінальне провадження щодо особи (осіб), яка досягла згоди, підлягає виділенню в окреме провадження.

Виділення матеріалів кримінального провадження дає змогу зосередити увагу на конкретному обвинуваченому та кримінальному правопорушенні, у вчиненні якого його обвинувачують. Після виділення матеріалів кримінального провадження суд може розглядати лише частину інкримінованих обвинуваченому (обвинуваченим) діянь та здійснювати слухання лише щодо одного чи декількох обвинувачених.

У ч. 2 ст. 130 КПК Грецької Республіки зазначено, що суд може через особливі причини, які стосуються більш надійного встановлення істини або швидшого розгляду справи, ухвалити рішення про поділ судового слухання (ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, 2019).

Подібним є і вітчизняне правове регулювання цього питання. Відповідно до чч. 3, 4 ст. 217 КПК України ухвалення рішення про виділення матеріалів кримінального провадження допускається лише тоді, коли це викликається необхідністю та негативно не вплине на повноту судового розгляду.

На цьому акцентує увагу Касаційний кримінальний суд: «Виділення матеріалів кримінального провадження щодо одного з обвинувачених у вчиненні кримінального правопорушення за попередньою змовою групою осіб, урахувачи системне тлумачення КПК, якщо всі обвинувачені були присутні під час розгляду справи судом, від явки до суду не ухилилися, є істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону України, оскільки перешкоджає суду повно, об'єктивно та всебічно з'ясувати обставини кримінального провадження і постановити судові рішення, яке б відповідало вимогам КПК та Конвенції» (постанова Касаційного кримінального суду від 20 серпня 2020 р.).

Понад те, з позиції Європейського суду з прав людини, виділення матеріалів кримінального провадження покладає на суд дотримання двох вимог. Перша з них полягає у зобов'язанні судів утримуватися від будь-яких висловлювань, які можуть мати преюдиційне значення для наступного провадження, навіть якщо такі висловлювання не мають обов'язкової сили для інших судів. Якщо характер пред'явленого обвинувачення не дозволяє суду обійтися без висновків про співучасть третіх осіб у рамках окремого судового провадження і дані висновки можуть вплинути на вирішення питання про правову відповідальність третіх осіб, які постануть перед судом окремо, дану ситуацію слід вважати серйозною перешкодою для виділення справи в окреме провадження. Будь-яке рішення про окремий розгляд справ, настільки тісно пов'язаних між собою з точки зору загальних обставин, повинно ґрунтуватися на ретельному аналізі всіх конкуруючих інтересів, та іншим обвинуваченим повинна бути надана можливість заперечувати проти виділення справи в окреме провадження. Друга вимога, пов'язана з проведенням окремого провадження, передбачає, що обставини, вста-

новлені у виділеній справі, в якій не беруть участі інші обвинувачені, не повинні мати преюдиційного значення для їхньої справи. Статус доказів, використаних в одній справі, повинен залишатися суто відносним, а їхня чинність – обмежуватися даним конкретним судовим провадженням (Case of Navalnyy and Ofitserov v. Russia, 2016, § 104, 105).

З огляду на визнання правових позицій Європейського суду з прав людини джерелом кримінального процесуального права вищевикорестлені умови виділення матеріалів кримінального провадження повинні одержати закріплення у КПК України.

У ч. 3 ст. 217 КПК України зазначені ті ж підстави для виділення матеріалів досудового розслідування, що й для об'єднання матеріалів досудового розслідування. З неї випливає, що відповідне рішення ухвалюється у разі відсутності зв'язку між обвинуваченим (обвинуваченими) і кримінальним правопорушенням (правопорушеннями), матеріали про які (яких) викладені в одному провадженні, та за умови, що це негативно не вплине на повноту судового розгляду. Водночас зміст цієї частини має загальний характер та не містить конкретного переліку фактичних підстав для виділення матеріалів кримінального провадження.

Кримінальний процесуальний закон окремо встановив такі фактичні підстави для виділення матеріалів кримінального провадження: 1) коли розслідується кримінальне провадження щодо декількох підозрюваних і щодо одного чи кількох з них є підстави для зупинення досудового розслідування (ч. 3 ст. 280 КПК України); 2) щодо особи, з якою досягнуто згоди на укладення угоди про примирення або про визнання винуватості (ч. 8 ст. 469 КПК України); 3) якщо у вчиненні кримінального правопорушення разом з дорослим брав участь неповнолітній, то в кожному випадку має бути з'ясована можливість виділення матеріалів досудового розслідування щодо неповнолітнього в окреме провадження (ст. 494 КПК України); 4) кримінальне провадження, яке здійснюється у загальному порядку і кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру (ст. 510 КПК України).

При цьому виділення матеріалів кримінального провадження щодо особи, з якою досягнуто згоди на укладення угоди про примирення або про визнання винуватості є обов'язком суду. У решті наведених підстав законодавець відніс ухвалення цього рішення на розсуд суду.

Одна група обставин, закладених в основу окреслених фактичних підстав для виділення матеріалів кримінального провадження, перешкоджає проведенню і закінченню судового розгляду, друга – спонукає до пришвидшення його перебігу, третя – підштовхує до застосування індивідуального підходу у здійсненні судового провадження.

Розгляд питання та ухвалення рішення про об'єднання чи виділення матеріалів кримінальних проваджень можливі у будь-якій стадії провадження в суді першої інстанції, зокрема підготовчого провадження.

Порядок об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження зазвичай охоплює такі етапи: а) встановлення і підтвердження доказами фактичних підстав для об'єднання чи виділення; б) заслуховування позицій сторін з цього приводу; в) винесення судом ухвали про об'єднання або виділення матеріалів кримінального провадження; г) діяльність з виконання з ухваленого судового рішення.

Ухвала про об'єднання або виділення матеріалів кримінального провадження окремому апеляційному оскарженню не підлягає.

Висновки. Об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження є елементами системи загальних положень судового розгляду. Вони покликані організувати та оптимізувати судовий розгляд кримінального провадження, становлять важливі засоби забезпечення ефективного справедливого судового процесу, спрямованого на захист прав і законних інтересів його учасників.

Беручи до уваги вищенаведені застереження та аргументи, ст. 334 КПК України доцільно викласти у такій редакції:

«1. У разі необхідності суд, на розгляді якого перебуває кримінальне провадження, може об'єднати матеріали кримінальних проваджень щодо декількох осіб, обвинувачених у вчиненні одного чи кількох кримінальних правопорушень, щодо однієї особи, обвинуваченої у вчиненні кількох кримінальних правопорушень, або в інших випадках наявності зв'язку між ними.

У разі якщо на розгляд суду першої інстанції надійшли матеріали кримінального провадження щодо особи, стосовно якої цим судом вже здійснюється судове провадження, воно передається складу суду, що його здійснює, для вирішення питання про їх об'єднання.

2. Не можуть бути об'єднані в одне провадження матеріали кримінальних проваджень щодо кримінального проступку та щодо злочину, крім випадків, коли це може негативно вплинути на повноту судового розгляду. У таких випадках судовий розгляд здійснюється з учасниками судового провадження у загальному порядку.

3. У разі необхідності матеріали кримінального провадження щодо одного або кількох кримінальних правопорушень можуть бути виділені в окреме провадження, якщо одна особа обвинувачується у вчиненні кількох кримінальних правопорушень або дві чи більше особи обвинувачується у вчиненні одного чи більше кримінальних правопорушень.

4. Суд вирішує питання про виділення матеріалів кримінального провадження й у інших випадках, визначених цим Кодексом.

5. Матеріали кримінального провадження не можуть бути виділені в окреме провадження, якщо це може негативно вплинути на повноту судового розгляду, або якщо встановлені обставини, докази, що їх підтверджують, та висновки суду у виділеному провадженні можуть вплинути на вирішення питання про винуватість інших осіб, щодо яких відбуватиметься окремий судовий розгляд».

ЛІТЕРАТУРА:

1. Інструкція з діловодства в місцевих та апеляційних судах України, затверджена наказом Державної судової адміністрації України від 20 серпня 2019 р. № 814. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19#n196> (дата звернення: 20.02.2023).
2. Ухвала колегії суддів Вищого антикорупційного суду від 21 січня 2021 р. у справі № 991/196/20 (провадження № 1-кп/991/2/20). URL: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=94431493&red=10000325f3892949b43814fe910a82d99fd9c3&d=5> (дата звернення: 20.02.2023).
3. Рибалко В.О., Филистин А.О. Підстави об'єднання матеріалів кримінального провадження. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2016. № 2. С. 371–380.
4. Наказателно-процесуален кодекс. URL: <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2135512224> (дата звернення: 20.02.2023).
5. Trestný poriadok. URL: http://www.ucps.sk/TRESTNY_PORIADOK_Vseobecne_ustanovenia (дата звернення: 20.02.2023).
6. Trestní řád. URL: <https://businesscenter.podnikatel.cz/pravo/zakony/trestni-rad/f2678128/> (дата звернення: 20.02.2023).
7. Cod de Procedură Penală. URL: <https://legeaz.net/noul-cod-procedura-penala-ncpp/art-43> (дата звернення: 20.02.2023).
8. Уголовно-процесуальный кодекс Республики Молдова. URL: <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=326970&lang=2> (дата звернення: 20.02.2023).
9. Code de procédure pénale. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006071154/LEGISCTA000006167479?etatTexte=VIGUEUR&etatTexte=VIGUEUR_DIFF&anchor=LEGISCTA_000006167479#LEGISCTA000006167479 (дата звернення: 20.02.2023).
10. ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ. URL: <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/530491/nomos-4620-2019> (дата звернення: 20.02.2023).
11. Codice di procedura penale. URL: <https://www.brocardi.it/codice-di-procedura-penale/libro-primotitolo-i/capoi-sezione-iv/art12.html> (дата звернення: 20.02.2023).
12. Ухвала колегії суддів Вищого антикорупційного суду від 3 червня 2020 р. у справі № 760/16937/17 (провадження № 1-кп/4910/32/19). URL: http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=89700695&red=100003a3f4197d4cd6abe26_054730a8ce19581&d=5 (дата звернення: 20.02.2023).
13. Лист Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 жовтня 2012 р. № 223-1446/0/4-12 «Про деякі питання порядку здійснення судового розгляду в судовому провадженні у першій інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1446740-12#Text> (дата звернення: 20.02.2023).
14. Шевцова К.В. Реалізація прокурором повноважень під час об'єднання та виділення матеріалів досудового розслідування. *Вчені записки Таврійського національного університету імені І.В. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2020. № 4. Т. 31. С. 247–251.
15. Рибалко В.О., Филистин А.О. Проблемні питання регламентації підстав об'єднання матеріалів кримінального провадження. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2016. № 3. С. 263–272.
16. Дрозд В.Г. Правове регулювання досудового розслідування: проблеми теорії та практики: монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 448 с.
17. Січко С.О. Загальні положення досудового розслідування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність ; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2021. 231 с.
18. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 19: Кримінальний процес, судострій, прокуратура та адвокатура / редкол.: В.Т. Нор (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук. України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2020. 960 с.
19. Strafprozeßordnung 1975. URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002326> (дата звернення: 20.02.2023).

20. Strafprozeßordnung. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/> (дата звернення: 20.02.2023).

21. Інструкція з діловодства в місцевих та апеляційних судах України, затверджена наказом Державної судової адміністрації України від 20 серпня 2019 р. № 814. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19#n196> (дата звернення: 20.02.2023).

22. Kriminālprocesa likums. URL: <https://likumi.lv/doc.php?id=107820> (дата звернення: 20.02.2023).

23. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного суду від 20 серпня 2020 р. у справі № 344/20740/18 (провадження № 51-874км20). URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91161509> (дата звернення: 20.02.2023).

24. Case of Navalnyy and Ofitserov v. Russia (46632/13 and 28671/14). European Court of Human Rights (2016). § 104, 105. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22%3A%22001-161060%22%7D> (дата звернення: 20.02.2023).

REFERENCES:

1. Instruktisiia z dilovodstva v mistsevyykh ta apeliatsiinykh sudakh Ukrainy [Instructions on record keeping in local and appellate courts of Ukraine] (2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19#n196> (date of application: 20.02.2023).
2. Decision of the panel of judges of the High Anti-Corruption Court in case No 991/196/20 (2021). URL: http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=94431493_&red=10000325f3892949b43814fe910a82d99fd9c3&d=5 (date of application: 20.02.2023).
3. Rybalko V., Filistyn A. (2016). Pidstavy ob'iednannia materialiv kryminalnoho provadzhennia [Grounds for combining materials of criminal proceedings]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya yurydychna* [Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs. Legal series]. Issue 2. P. 371-380.
4. Nakazatelno-procesualen kodeks [Criminal Procedure Code of Bulgaria]. URL: <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2135512224> (date of application: 20.02.2023).
5. Trestný poriadok [Criminal Procedure Code of Slovakia]. URL: http://www.ucps.sk/TRESTNY_PORIADOK_Vseobecne_ustanovenia (date of application: 20.02.2023).
6. Trestní řád [Criminal Procedure Code of the Czech Republic]. URL: <https://businesscenter.podnikatel.cz/pravo/zakony/trestni-rad/f2678128/> (date of application: 20.02.2023).
7. Cod de Procedură Penală [Criminal Procedure Code of Romania]. URL: <https://legeaz.net/noul-cod-procedura-penala-ncpp/art-43> (date of application: 20.02.2023).
8. Ugolovno-procesualnyj kodeks Respubliki Moldova [Code of Criminal Procedure of the Republic of Moldova]. <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=326970&lang=2> (date of application: 20.02.2023).
9. Code de procédure pénale [Criminal Procedure Code of France]. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006071154/LEGISCTA000006167479?etatTexte=VIGUEUR&etatTexte=VIGUEUR_DIFF&anchor=LEGISCTA_000006167479#LEGISCTA000006167479 (date of application: 20.02.2023).
10. ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ [Criminal Procedure Code of Greece]. URL: <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/530491/nomos-4620-2019> (date of application: 20.02.2023).
11. Codice di procedura penale [Criminal Procedure Code of Italy]. URL: <https://www.brocardi.it/codice-di-procedura-penale/libro-primotitolo-i/ca-po-ii/sezione-iv/art12.html> (date of application: 20.02.2023).
12. Decision of the panel of judges of the High Anti-Corruption Court in case No 760/16937/17 (2020). URL: http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=89700695&red=100003a3f4197d4cd6abe26_054730a8ce19581&d=5 (date of application: 20.02.2023).
13. Lyst Vyshchoho spetsializovanoho sudu z rozghliadu tsyvilnykh i kryminalnykh sprav «Pro deaki pytannia poriadku zdiisnennia sudovoho rozghliadu v sudovomu provadzhenni u pershii instantsii vidpovidno do Kryminalnoho [Letter of the Higher Specialized Court for the Consideration of Civil and Criminal Cases "On some issues of the procedure for conducting a trial in court proceedings in the first instance in accordance with the Criminal Procedure Code of Ukraine"] No 223-1446/0/4-12

(2012). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1446740-12#Text> (date of application: 20.02.2023).

14. Shevtsova K. (2020). Realizatsiia prokurorom povnovazhen pid chas ob'iednannia ta vydilennia materialiv dosudovoho rozsliduvannia [Implementation of powers by the prosecutor during the consolidation and selection of pre-trial investigation materials]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni I.V. Vernadskoho. Serii: yurydychni nauky* [Academic notes of the Tavri National University named after I.V. Vernadskyi. Series: legal sciences]. 2020. Issue 4. V. 31. P. 247-251.

15. Rybalko V., Filistyn A. (2016). Problemni pytannia rehlamentatsii pidstav ob'iednannia materialiv kryminalnoho provadzhennia [Problematic issues of regulation of the grounds for the unification of materials of criminal proceedings]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav. Serii yurydychna* [Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs. Legal series]. Issue 3. P. 263-272.

16. Drozd V. (2018). Pravove rehuliuвання dosudovoho rozsliduvannia: problemy teorii ta praktyky [Legal regulation of pre-trial investigation: problems of theory and practice]. Helvetica, Odesa.

17. Sichko S. (2021). Zahalni polozhennia dosudovoho rozsliduvannia [General provisions of pre-trial investigation] (Candidate dissertation). Natsionalnyi yurydychnyi universytet imeni Yaroslava Mudroho [National Law University named after Yaroslav the Wise]. Kharkiv, Ukraine.

18. Velyka ukrainska yurydychna entsyklopediia [Great Ukrainian legal encyclopedia]: in 20 Volumes. V. 19: Kryminalnyi protses, sudoustrii, prokuratura ta advokatura [Criminal process, judiciary, prosecutor's office and advocacy] (2020). Kharkiv, Ukraine.

19. Strafprozeßordnung 1975 [Criminal Procedure Code of Austria]. URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002326> (date of application: 20.02.2023).

20. Strafprozeßordnung [Criminal Procedure Code of Germany]. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/> (date of application: 20.02.2023).

21. Kriminālprocesa likums [Criminal Procedure Code of Latvia]. URL: <https://likumi.lv/doc.php?id=107820> (date of application: 20.02.2023).

22. Resolution of the Criminal Court of Cassation of the Supreme Court in case No 344/20740/18 (2020). URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91161509> (date of application: 20.02.2023).

23. Case of Navalnyy and Ofitserov v. Russia (46632/13 and 28671/14). European Court of Human Rights (2016). § 104, 105. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%22itemid%22:%22001-161060%22> (date of application: 20.02.2023).

*Стаття надійшла до редакції 22.02.2023
The article was received 22 February 2023*